

Grundläggande granskning av Valnämnden

2025

Vännäs kommun

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1. Inledning.....	2
1.1. Bakgrund.....	2
1.2. Syfte och revisionsfrågor.....	2
1.3. Avgränsning.....	3
1.4. Revisionskriterier.....	3
1.5. Genomförande.....	4
2. Granskningsresultat.....	5
2.1. Inledning.....	5
2.2. Styrning och uppföljning av verksamhet.....	5
2.3. Styrning och uppföljning av ekonomi.....	6
2.4. Intern kontroll.....	6
3. Sammanfattande bedömning.....	8

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt *god revisionsred i kommunal verksamhet* ska den grundläggande granskningen ge en grund för revisionens bedömningar i revisionsberättelsen. Granskningen ska vara inriktad på att översiktligt bedöma målluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen tar sin utgångspunkt i *God revisionsred*, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är översiktligt bedöma om valnämnden har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Utifrån syftet besvarar vi följande revisionsfrågor i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har valnämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
 - Har valnämnden säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
 - Har valnämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredsställande

- ▶ Har valnämnden säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar?
 - Har valnämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
 - Har valnämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- ▶ Har valnämnden säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser valnämnden och är främst avgränsad till år 2025. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer. Eftersom granskningen är översiktlig bedömer vi ändamålsenlighet, ekonomiskt tillfredställande, intern kontroll på en övergripande nivå.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 § om nämndernas ansvar för styrning och intern kontroll
- ▶ Reglemente för valnämnden
- ▶ Budget och verksamhetsplan 2026-2026, plan 2027
- ▶ Undantag för valnämnden
- ▶ Riktlinjer för intern kontroll

1.4.1. Reglemente för valnämnden

Valnämnden ska enligt reglemente (KF 2022-04-11 § 31) fullgöra de uppgifter som ankommer på kommunal valnämnd, samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt Vallagen (2005:837), Folkomröstningslag (1979:369) samt Lag (1994:692) om kommunala folkomröstningar. Valnämnden ansvarar även för valdistriktsindelning i kommunen samt initierar de ändringar som krävs på grund av förändrade förutsättningar.

1.4.2. Budget och verksamhetsplan 2025-2026, plan 2027

Enligt Vännäs kommuns budget och verksamhetsplan 2025-2026, plan 2027 (KF 2024-06-18 § 43) fastställer kommunfullmäktige övergripande mål uppdelade i fyra perspektiv; *ekonomi, medborgare, medarbetare* och *samhällsutveckling*. Målen utgår från visionen om det *upplevelsenära Vännäs*. Kommunstyrelsen och nämnderna ska årligen bryta ned kommunfullmäktiges övergripande mål i nämnds specifika mål med indikatorer.¹

Nämnderna redovisar varje höst sina mål, inklusive verksamhetsplaner med indikatorer, för kommunfullmäktige. Hur nämnderna utformar sina målsättningar bör ske i dialog med kommunstyrelsen.

Mål och resultat följs upp i årsredovisningen. I samband med tertialbokslut ska en preliminär bedömning göras om målen kommer uppnås. Om bedömningen är att målet inte kommer att uppnås ska det i uppföljningen även ingå en beskrivning av vilka insatser som kommer att genomföras för att målet ska uppnås. Kommunstyrelsen tar fram regler för resultatuppföljning.

¹ Kommunfullmäktige har i juni 2025 beslutat om en ny styrmodell och koncernövergripande mål för kommunen som gäller från och med 2026 (KF 2025-06-10 § 24).

1.4.3. Undantag för valnämnden

Kommunfullmäktige har beslutat att nämnden undantas kravet att upprätta tertialbokslut 1 och 2 år 2025 och 2026 (KF 2024-03-12 § 9).

Därutöver har fullmäktige beviljat valnämnden att undantas vissa kommunövergripande mål. I perspektivet *medborgare* ska nämnden bryta ner målet:

- ▶ Medborgarna är delaktiga i kommunens utveckling, ges ett bra bemötande, en bra service och tillgängligheten till Vännäs kommuns verksamheter är god (mål 7).

I perspektivet *samhällsutveckling* ska nämnden bryta ner målet:

- ▶ Vännäs kommuns verksamheter är av god kvalitet (mål 16).

Nämnden behöver inte bryta ner övriga mål.

1.4.4. Riktlinjer för intern kontroll

Riktlinjer för intern kontroll i Vännäs kommun (KF 2020-10-12 § 101) anger att den interna kontrollen är ett verktyg för att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges beslut och bestämmelser i lagar. En bra intern kontroll förebygger, upptäcker och åtgärdar fel och brister som hindrar kommunen att nå sina mål på ett effektivt och säkert sätt.

Kommunstyrelsen har huvudansvaret för den interna kontrollen inom kommunen. Utöver att bedriva intern kontroll över sina egna verksamheter ska kommunstyrelsen även se över att den fungerar väl i nämnderna.

Intern kontrollplan ska upprättas av varje nämnd under det första kvartalet. Dessa steg ska utföras som en del av den interna kontrollen:

- ▶ Riskanalys.
- ▶ Intern kontrollplan.
- ▶ Uppföljning - Sker löpande enligt beslutat årshjul av ansvarig nämnd/styrelse. Vid slutet av varje år rapporterar nämnderna till kommunstyrelsen, kommunstyrelsen gör sedan en helhetsbedömning av arbetet i årsredovisningen.

1.5. Genomförande

Vi har i huvudsak utfört granskningen genom dokumentgranskning (tex protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och årsrapporter/verksamhetsberättelser).

Vi använder oss av följande bedömningskala för att besvara revisionsfrågorna och kontrollpunkterna i tabellerna:

Ja, i allt väsentligt.	Grön
Delvis, viss avvikelse.	Gul
Nej, väsentlig avvikelse.	Röd
Ej tillämbart.	Grå

2. Granskningsresultat

2.1. Inledning

I nedanstående avsnitt redogörs för granskningens iakttagelser. Vi har utifrån granskningens tre övergripande revisionsfrågor delat upp dessa i tre avsnitt där våra iakttagelser per fråga sammanställs i tabeller. Granskningens resultat sammanställs i avsnitt tre där granskningens syfte och revisionsfrågor besvaras.

2.2. Styrning och uppföljning av verksamhet

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens verksamhetsstyrning och uppföljning. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om valnämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Kontrollpunkter: Verksamhetsstyrning och uppföljning	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Beslutat om verksamhetsmål	Ja	Nämnden beslutade om verksamhetsmål vid sammanträdet 2025-02-26.
Beslutat om nyckeltal för att mäta måluppfyllelsen	Ja	Nämnden ska bryta ned målen i enlighet med undantag beslutade av kommunfullmäktige (KF 2024-03-12). Nämnden anger mål och resultatindikatorer i verksamhetsplan i enlighet med fullmäktiges beslut.
Följt upp verksamheten löpande under året	ET	Nämnden är undantagen kravet på att upprätta tertialbokslut under 2025.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse	ET	Nämnden är undantagen kravet på att upprätta tertialbokslut under 2025.
Följt upp verksamheten i en årsrapport	Ja	Nämnden har följt upp verksamheten i en årsrapport och behandlat den vid sammanträdet 2026-01-14.
Når målen för verksamheten	Delvis	Nämnden uppfyller ett av två mål.

2.3. Styrning och uppföljning av ekonomi

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens styrning och uppföljning av ekonomin. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om valnämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar.

Kontrollpunkter: Ekonomistyrning och uppföljning	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Beslutat om budget inom tilldelade ramar för innevarande år	Ja	Nämnden beslutade om budget vid sammanträdet 2025-02-26. Enligt vår bedömning bör beslut om budget företrädesvis tas innan aktuellt budgetår.
Följt upp ekonomin löpande under året	ET	Nämnden är undantagen kravet på att upprätta tertialbokslut under 2025. Per augusti framgår att nämnden prognostiseras att redovisa ett nollresultat mot budget för helåret. ²
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	ET	Nämnden är undantagen kravet på att upprätta tertialbokslut under 2025. Nämnden uppnår god måluppfyllelse avseende ekonomi.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	Ja	Nämnden har följt upp ekonomin i en årsrapport och behandlat den vid sammanträdet 2026-01-14.
Når målen för ekonomin (inkl. budget)	Ja	Nämnden redovisade ett underskott om 10 tkr. Nämnden bedömer själva att den har uppfyllt målet om en ekonomi i balans. Givet den begränsade budgeten och det nominellt låga underskottet är vi inte av någon annan uppfattning.

2.4. Intern kontroll

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens interna kontroll. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om valnämnden har säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Kontrollpunkter: Intern kontroll	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Genomfört en riskanalys avseende verksamhet och ekonomi	Ja	Internkontrollplanen innehåller en riskanalys avseende nämndens verksamhet och ekonomi.
Beslutat om en internkontrollplan	Ja	Nämnden har beslutat om en internkontrollplan vid sammanträdet 2025-02-26.

² Valnämnden ingår som en verksamhet i kommunstyrelsens budget.

Shape the future
with confidence

Följt upp internkontrollplanen	Ja	Nämnden har följt upp internkontrollplanen för året och behandlat denna vid sammanträdet 2026-01-14.
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	ET	Uppföljningen visar inga avvikelser.

- ▶ Under 2025 har nämnden haft ett sammanträde i februari. Detta sammanträde har behandlat 2024 års verksamhetsberättelse, internkontrollplan för åren 2025-2026, verksamhetsplan för 2025 samt övrig information.
- ▶ I verksamhetsplanen för 2025 framgår allmänna planeringsförutsättningar för nämndens verksamhet. Det framgår även vilka de kommande valen är, nämndens mål och budget.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning är att valnämnden i **allt väsentligt har** säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har valnämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt? <i>(Baseras på avsnitt 2.2)</i>	Ja	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en verksamhetsplan. Nämnden har undantagits krav på uppföljning.
Har valnämnden säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar? <i>(Baseras på avsnitt 2.3)</i>	Ja	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en budget och följt upp den i enlighet med fullmäktiges beslut. Nämnden redovisar ett mindre underskott.
Har valnämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll? <i>(Baseras på avsnitt 2.4)</i>	Ja	Bedömningen baseras på att nämnden har arbetat med intern kontroll i enlighet med fullmäktiges riktlinjer.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi valnämnden att:

- ▶ Säkerställa att beslut om budget sker innan aktuellt budgetår, särskilt i samband med valår.

Vännäs mars 2026

Jonna Aimoson
Verksamhetsrevisor, EY

Max Stenman
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY